

№^{ro} 297.

D. 13. Grudnia.

PONIEDZIAŁEK.

Rok 1824.

KURJER

Warszawski

WSPOMNIENIA.

Zgon Króla Stefana
1586.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Ogłoszono następujące postanowienie JO. Xięcia *Namiestnika* Król: wydane dnia 10 Sier: r: b: „Rostrząsnąwszy przedstawienie Kommissji Rząd; Przych: i Skarbu, postanowiliśmy z względu na powody w temże przywiedzione, dozwolić na utworzenie na granicy od strony *Pruss* w punkcie *Podłęcze* w *Woiew: Kaliskiem*, Komory II rzędu.

JJO: Xiąże *Adam Wirtemberski* i Xię *Ludwik Radziwiłł* Odynat *Klecki* przybyli do *Warszawy*. — JW. Jenerał *Albrecht* wyjechał do *Petersburga*.

Ponieważ *Tom piąty Zoologii* już się drukie, upraszam *Szanownych Kolektorów*, ażeby nazwiska przybyłych *Prenumeratorów* wraz z zebraną *prenumeratą* przed końcem roku bieżącego niżej podpisanemu odesłać raczyli. Przytem mam honor uwiadomić, że na te dzieło u niżej podpisanego aż do ukończenia druku *prenumerować* można, niemniej że później cena jego (z przyczyny dodanych rycin i zdrozenia papieru) powiększona będzie. W *Warsza:* d. 12 *Gru:* 1824. Dr. *Jarocki*.

Artykuł nadestany. — D. 6 b: m: w *O:* *hwodzie* i *Powiecie Opoczyńskim*, we wsi *Wielkiej woli*, widziano zjawisko godne uwagi *Fizyków*, a podziwiania wszystkich. *Wieczorem* wśród powszechnej spokojności, okazała się na *Niebie* *Pręga* na kształt tarczy, zupełnie czarna; przedzieliła ona horyzont na dwie połowy, z tyłu zaś a okrytą chmurami,

druga jasną i pogodną była. Xiężyc stał w zwyczajnem kole, wydajacem się gołemu oku prawie na dwa łuki srdnicy. Podajemy wiadomości *Publicznej* to wiarogodne świadectwo, zostawiając uczonym dochodzenie przyczyn fenomenu. — S.

Jeszcze do dnia wczorajszego codziennie *Deszcz* padał, stopni ciepła bywa po 3 lub 4 w południe; dziś *Barometr* wzbiósł się nagle.

Dzienniki Paryżkie donoszą, że *Król* Jego-mość *Francuzki*, przeznaczył 3000 franków, do składek zbieranych na wzniesienie *Pomnika* dla *Króla Stanisława Leszczyńskiego*.

Gazeta rządowa Pruska donosi że przeszło 30 biednych rodzin w okolicach *Babimostu* i *Rawicza* w *X. Poznanskiem*, niespodzianie zarobiły przeszło 21,000 zło: po: przez nowy handel, to jest zbierały tej wiośny *Piiawki* w tatecznych okolicach, i przez *Hamburg* popyły aż do *Angliji*, a że teraz *kuracja Piiawkami* jest powszechną, ten towar ma znaczny pokup. —

Po intrze rozpocznie się ciągnięcie 5tej i ostatniej *Klasy*, 26 *Loterji* *Klas:* *Król:* *Pol:* aż do chwili ciągnięcia i jeszcze można dostać *Losów* całkowitych i ćwierciowych w *Kantorach* *Petyskusa*, tudzież *Wiemana*, *Józe: Zielńskiego* etc:—

NOWOŚCI ZAGRANICZNE.

Od *Granicy Tureckich*.

Chociaż tylekroć doniesiono że *Jbrahim Basza Syn* *Wice Króla Egiptu* zostaje w mocy

Grekom, iednak wiadomości odebrane teraz z *Stambulu* nie potwierdzają tej wieści, owszem są doniesienia że tenże *Ibrahim* usiłuje te wszystkie okręty które mu jeszcze pozostały, połączyć z resztą floty *Kapudana Baszy* i iak najszybciej wylądować na brzegi *Morei*, aby tym sposobem dać odsiecz wielu twierdzom osadzonym *Turkami*, a niemającym już żywności i amunicji, przez co chcą się poddać *Grekom*. — *Kapudan Basza* ma się jeszcze znajdować w *Dardanellach*, co potwierdza powyższy domysł że chce się połączyć z *Ibrahimem*. — List Kupiecki doniósł że *Ibrahim* d. 13 Paź odniósł zwycięstwo nad *Grekami* i że *Tatarzy* którzy tę wiadomość przywiezli *Sultanowi* udarowani zostali *Kaflanami*, lecz o tem zwyciężstwie niedonosił żaden *Konsul*. — Zapewniają niektórzy że *Kapudan Basza* mógł by łatwo opanować wyspę *Samos*, gdyż *Grecy* poklęśc na *Jpsarze* tyle się zatwożyli że utracili ochotę do obrony, lecz *Kapudan Basza* sądził iż rozgniewa *Sultankę* gdy zbierzy *Samos*, bo ta wyspa do niej należy, wolał przeto przez łagodne środki zniewolnić mieszkańców do poddania się, stało się iednak przeciwnie, bo ci mieszkańcy ochłonawszy z pierwszego przestachu, gorliwie rzucili się na powo do broni, uemocnili warowne okopy i stanęli do boju wszyscy, co widząc *Kapudan* cofnął się, utraciwszy sposobność otrzymania łatwego zwycięstwa. — Głoszą że *Sultan* posłał *Ibrahimowi Baszy* 70 *firmanów*, przez które wzywa różne Ludy *Azjatyckie* do walczenia się z wojskiem *Tureckiem* i walczenia z *Grekami*. — Listy odebrane w *Londynie* pisane w *Grecki* przy końcu *Września*, zapewniają iż Flotta *Grecka* będąca pod dowództwem *Miaulisa* składała się z 94 wielkich okrętów. (*Burza morską* o połowe miała zniszczyć te flotę). — Potwierdza się o okropnem trzęsieniu ziemi

w mieście *Szyraz* i jego okolicach, zaczęło się d. 10 Kwietnia, i trwało przez 6 dni i tyleż nocny!! czego niema przykładu w dziejach świata. z Całej ludności miasta ledwo 500 osób ocaliło życie. To niesłychane trzęsienie rozciągało się prawie w całej prowincji, wyniosło góry tak się zrównały z ziemią, że niema śladu gdzie były.

z *Paryża*.

Król dał prywatne posłuchanie *Margrabiemu Latur Moberg*. — O *Malarzu Gros* wszystkie *Dzienniki Paryzkie* piszą z uwielbieniem, iego malowanie wewnątrz *Kopuły Kościoła Ś. Gienowefy* zastanawia znawców. *Król* długo oglądając to malowanie rzekł do *Artysty* „ *Panie Gros*, okazałeś w tem dziele więcej niż talent, okazałeś bowiem *Jenjusz*; wchodząc tu mówiłem *Panie Gros*, a teraz żegnam go iako *Barona*, rozkazałem wielkiemu *Pieczętarzowi* aby wygotował dyplomata na tę dostojność; przez to dzieło nie tylko zadowolniłeś mnie zupełnie, lecz zostawiłeś wieczną pamiątkę *Francji*.“ — Gdy *Król* iadąc do *Wincens* przejeżdżał przez przedmieście *Paryzkie* zwane *S. Antoniego*, cała ludność tego miejsca zgromadziła się aby widzieć *Monarchę*, ustawicznie z zapalem wołano „ *Niech żyje Król*“ co rozczuliło *Monarchę*. — Sławny *Malarz Horacy Wernert* ukńczył już obraz przedstawiający wjazd *Karóla X.* *Wystawa Publiczna Kunsztów i Przemysłu narodowego*, będzie przedłużoną do 15 *Stycznia*, a to z rozkazu *Króla*, aby mogli ją widzieć *Parowie* i *Deputowani* gdy przybędą do stolicy na obrady *Ciała Przewodawczego*. — *Administraoja Wielkiej Opery* została zmieniona, *Szefem* jej jest mianowany *P. Desplantis*, *P. Krejcer* został oddalony, a iego miejsce otrzymał niedawno oddalony *P. Habenek*. *Rosyni* jest tylko mianowany *Dyrektorem Orkiestry* ale nie *Teatru włoskiej opery*; wielu

się sprzeciwia aby jego Żona była policzoną wrzęd pierwszych Spiewaczek. — Chociaż Jenerał *La Fayette* tak uprzejmie przyjmowany jest w *Ameryce Półn.*: przecież zamysła wkrótce wrócić do *Francji.* — Słychać że *Krół Angielski* już przeznaczył *Keia Welingtona* i kilka innych znakomitych osób, aby znajdowały się na Koronacji *Karóla X.* — Walka *Klasyków z Romantykami* trwa ciągle w *Paryżu*, drudzy obrali *Szyllera* za swego *Patryarchę*, dowodząc że prawie wszystkie jego dzieła tłumaczone dosłownie lub naśladowane, tryumf odniosły, i że *teatru Paryżkie* w ciągu 5 lat ostatnich najwięcej miały zysku z dzieł dramatycznych *Szyllera* przystosowanych do sceny *Francuzkiej.* — D. 17 z. m. nadzwyczajny *Goniec* przybył z *Paryża* do *Madrytu*, poiego przybyciu natychmiast rozniosły się wieści iż przywiózł notę w której *Rząd Francuzki* ostatecznie wymaga, aby dla położenia końca wątpliwości w jakiej się znajdują umysły rozmaitych klas mieszkańców *Hiszpanji*, ogłoszono powszechną *amnestją*, od której ma być tylko wyłączonej 10 najzapaleńszych dowódców rewolucji; iednak niektóre dzienniki zaprzeczają tej wieści. — Posłowie zagraniczni częste miewają narady z *Ministrem Hisz.* spraw zewnątrznych, a *Posłowie Rossyjski i Francuzki* udają się do *Eskurjalu* dla osobistej rozmowy z *Królem Hiszp.* — *Donoszą z Anglii* że od niepamiętnych czasów, burze, deszcze, wichry, nie zrzadziły tyle szkody ile tej *Jesieni*, a osobliwie d. 23 z. m. mnóstwo okrętów rozbiło się na morzu, co chwila donoszą do *Londynu* o nadzwyczajnych i prawie nieprzeliczonych stratach. *Przyjaciele ludzkości* już zaczęli gwałtownie trudzić się obmyślaniem sposobów aby wspierać najniezszczęśliwszych którzy z tej przyczyny, utracili sposób do życia. — Prawie

wszystkie zagraniczne gazety powtórzyły opis *Orłów Amerykańskich* zwanych *Kondory*, których użyto do kierowania *Balonami* (Ten opis był już przed 2 miesiącami umieszczony w *Kurjerze Warszaw.*) — Najpóźniejsze listy z *Ameryki Południowej* donoszą, że stoczoną była druga bitwa między *Jenerałami Bolivar* i *Kanterakiem*, w której *Bolivar* otrzymał zwycięstwo, a *Kanterak* życie zakończył. — z *Ameryki Północnej* wielu *Murzynów* przenosi się do *Hajty.* — z *Niemiec.*

w *Gazetach Hamburgskich* i innych *Niemieckich* umieszczono urzędowe pismo o *Małżeństwie N. Króla Pruskiego* iak następuje „ *My Fryderyk Wilhelm* (dołączone mi są wszystkie tytuły *Monarchy*) *Gdy z wyroków BÓGA*, najukochańsza małżonka, *Królowa Ludwika*, zawzięcie przez zgon d. 19 *Lipca 1810* wydartą nam została, a *Opatrzność* obdarzyła kwitnącym potomstwem *Królewskie małżeństwo* nasze, i następstwo tronu podług wszelkich nadziei ludzkich było zapewnionem, niemielśmy zamiaru przystąpić do drugiego *Królewskiego małżeństwa.* Że iednak teraz najmłodsza nasza ukochana *Córka* wkrótce zaślubioną będzie, a rozłączenie się ze wszystkimi naszymi *Córkami*, przy naszych podeszlejszych latach pozbawia nas *towarzystwiego i domowego pożycia*, przeto za przyjacielską radą bliskich krewnych, a szczególnie zapewniwszy się o najszereczniejszym porozumieniu, *Królewicza Następcy tronu*, oraz wszystkich obecnych tu teraz kochanych naszych *Dzieci i Dzieci Szwagrów*, postanowiliśmy przystąpić do drugiego *małżeństwa*, i *Hrabiankę Augustę Harrach* dla zalecających ją szacownych przymiotów, z zezwoleniem jej *Rodziców*, obrać za przyszłą naszą małżonkę. *Dziś mianowaliśmy Hrabiankę Harrach* *Kieźną Lignicką* i *Hrabianą Hohen-*

zollern, i chcemy, aby to małżeństwo podług
ustaw naszego Król: domu było teraz i na
przyszłość uważane za małżeństwo *Morganatyczne*, dla czego niniejszem stanowimy, iż
w przypadku potomstwa, spłodzone dzieci i
ich potomstwo nosić mają tytuł Xiążąt i Xię-
żen *Lignickich*, Hrabiów i Hrabini *Hohenzollern*,
oraz używać herbu małżonce naszej, Xię-
żnie *Lignickiej*, nadanego. Ci Xta i Xżne *Lignickie*,
Hrab: *Hohenzollern*, z potomstwem
swoim, są i będą wyłączeni od wszelkiego na-
stępstwa i wszelkich praw spadkowych i in-
nych, służących Xtom i Xżnom domu Kró-
lewskiego, oraz mają być uważani, za zupełnie
zaspokoionych przez postanowienie, które po-
dobnież dziś w osobnem, i na wezwanie nasze
przez J: K: Wysokość Syna naszego, Królewicza
następcę tronu, wspólnie podpisanem pi-
smem objęliśmy, w którym przeznaczylśmy
pieniądze na szpilki i fundusz wdowi mał-
żonce naszej Xżnie *Lignickiej*. O tych uczy-
nionych przez nas rozporządzeniach i posta-
nowieniach uwiadomiliśmy małżonkę naszą,
i Hrabiów i jej Rodziców, a zapewniliśmy się
o ich przyjęciu, iak w wydanem przez nich o-
sobnem piśmie nam oświadczyli. Gdy mał-
żeństwo nasze z Xiężną *Lignicką*, nastąpiło
przez pobłogosławienie D: *Ejler*t, Biskupa
Ewangelickiego, w kaplicy zamkowej w *Szar-
lotenburgu* dziś w obec kochanego naszego Syna,
Następcę tronu, oraz J: K: Wysokości
Wielkiego Xcia *Meklenbursko-Strelitzkiego*,
tudzież Hrabiów Rodziców, i kilku wyższych
sług naszych, ogłaszamy więc niniejszem Xię-
żnę *Lignicką*, Hrabinę *Hohenzollern*, za naszą
ślubną małżonkę. Na co wszystko kazaliśmy
wydać niniejsze pismo i własnoręcznie je pod-
pisaliśmy z dołączeniem większej naszej Kró-
lewskiej pieczęci. w *Berlinie* d. 9 Listopada,
roku po narodzeniu *Chrystusa* 1824, a

27go panowania naszego. — *Fryderyk Wil-
helm*. — Baron *Altenstein Kircheisen*. Hra-
bia *Billow*. *Schuckmann*. Xiążę *Wit-
genstein*. Hr: *Lottum*. *Klewiz*. *Hake*.

DONESIENIA.

Uwładamia się Szanowną Publiczność, iż w Kon-
tynnacji Licytacji Koperszcichów w Warszawie
przy ulicy Miodowej pod Nr 484 odbywanej, rze-
czone przedmioty Mistrzów stawnych z szkoły
Angielskiej w dniu 14 Grudnia r 1824 na sprzedaż
publiczną wystawione zostaną.

Sta. M o d z e l e w s k i Komornik.

Doniesienie Loteryjne z Kantoru WERTHEJMA.

Losów Kupnych czyli nowych do 5tej
Klasy 26 Loterji, której ciągnięcie dnia 15 b.
m. w Srodę następującą rozpocznie się, (Całkowit-
nych po zł: 127 i pół; Cwiciowych po zł: 31 gr. 27)
w moim Kantorze leszcze dostać można. —

A. WERTHEJM Nr 385 na Kra: Prze: w domu *Ryxa*.
Losy pod Nr 833 całkowite Nr 6,396, ćwierciowe,
Nr 8,819, Nr 14,429, 14,449 do 5 Klasy 26 L: Kla:
zagnieły, wygrana nań paść mogąca ledynie tym
na kogo została zapisana w Kontroli właściwego
Kolektora wypłaconą będzie.

Pantaljon *Wiedeński* machoniuowy prostopadłe sto-
jący, z bronzem, mało miejsca zabierający o 6 ok-
tawach, z czterema odmianami, jest do sprzedania
pod Nr 423 na pierwszym pięttrze.

w Dniu 7 Grudnia zgubiony został Łańcuszek
złoty z pieczętką, w dorótkę iub na ulicy; znalaz-
ca za oddaniem do Drukarni *Kurjera* odbierze przy-
zwoitą nagrodę.

Przy ulicy *Grzybowskiej* pod Nr 1030 są 4 Poko-
ie z Kuchnią do wynajęcia, oraz 4 Pokoie na
dwa podziały dla Kawalerów, lub całkiem do wy-
najęcia od Nowego Roku; życzący nająć uda się do
Właścicielki w tymże domu mieszkającej.

Nowy transport *Wyziny i Kawjaru Astrachań-
skiego*, zapomierna cene sprzedaje się na *Kra-
ków*: Przedmie: w *Handlu* przy *K: P: Bernadynk*.
Zgubione zostały Papiery prawne, niewiadomo
w *Warszawie* czy na *Pradze*; znalazca raczy oddać
do Drukarni *Kurjera* za nagrodą.

Teatr. Jutro po 3ci raz *Traiedja Edyp*, i *Za-
bawa z tańcami*, w której Uczniowie *P. Amjot* po
2gi raz ukazą się na naszej scenie.